

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ömer Çelik** tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını dilerim.

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

Hoşap Kalesi, Van-Hakkâri karayolunun kuzeyinde, Hoşap suyunun kuzey doğusunda kurulmuş olup, daha çok "Hoşap Kalesi" adıyla bilinmekle birlikte; geçmişte Kale-i Mahmudi, Mahmudi Kalesi ve Narin Kale olarak da anılmaktadır. Tarihi geçmişi Urartu dönemine kadar inen kale, Mahmudi Beyleri tarafından yaptırılan şekliyle günümüze ulaşmıştır. İç kale giriş kapısı üzerindeki kitabe de Mahmudi Süleyman Bey'in ismi ile 1052 (1643) tarihi geçmektedir. Genel olarak kale, Hoşap Suyu'nun kenarında yükselen sarp ve dik bir kaya kütlesi üzerine kurulmuş iç kale ile bunun kuzeyinde üç yönden surlarla çevrili dış kaleden meydana gelmiştir.

Hoşap Kalesinde kazı çalışmalarına Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi tarafından kurulan bir ekip tarafından 2007 yılında başlanmıştır. Bu çalışma; 10 yıllık bir kazı ve restorasyon projesidir.

Projeyi yürüten ekibin kamuoyuyla paylaşmış olduğu bilgilere göre; kazı çalışmaları 6 yılını doldurmuş vaziyettedir. İç kalede 3 alanda sürdürülen çalışmalar; kazı, restorasyon ve konservasyon şeklinde devam etmekte olup, çeşitli teknikler kullanılarak belgeleme ve projelendirme ile tanıtım faaliyetlerine de hız verilmiştir. Hoşap iç kalesinin kuzeyden itibaren dört kademeli yapısına uygun daha çok ikinci, üçüncü ve dördüncü alanlarda sürdürülen kazı çalışmaları; en üst kesimde IV. alandaki Seyir Köşkü ile III. alandaki Harem bölümünde büyük ölçüde tamamlanmıştır. II. alanda da kazılar sonucu Büyük Hamam olarak adlandırılan bilinmeyen bir hamam yapısı kazılar sonucu tamamen ortaya çıkartılmıştır. Mimari bulgular yönüyle zengin olan kazıda daha çok sırlı sırsız seramik parçaları, lüleler, güller ve mimari alçı parçaları bulunmuştur.

Bu bağlamda;

1-Hoşap Kalesi Sit Alanı kapsamına alınmış mıdır? Alınmışsa; alınma tarihi nedir ve kaçınıcı derece Sit Alanı kapsamındadır?

2-Kalelerin tarihsel yıpranma paylarından ayrı olarak; son 100 yıllık zaman diliminde insan eliyle ne tür tahribatlar gerçekleşmiştir?

3-Kamu idareleri tarafından kamusal faaliyet adı altında yürütülen faaliyetler esnasında kalenin tahrip edilen bölümleri mevcut mudur? Bunlar hangi bölümlerdir?

4-Şu ana kadar tespit edilen (kamu araçları kullanımıyla gerçekleşen kaçak kazılar da dahil olmak üzere) kaçak kazılar var mıdır? Bu kişiler hakkında nasıl bir hukuki süreç işletilmiştir? Cezai soruşturma ya da kavuşturmaya uğrayan kimse var mıdır?

5-Sonradan ele geçirilen ve Kaleden kaçak kazı neticesinde çıkarıldığı anlaşılan tarihi eser var mıdır? Varsa nelerdir ve nerede muhafaza edilmektedir?

6-Halihazırda devam eden kazı ve restorasyon çalışmaları hangi aşamadadır? Bu çalışmalarda kale ile ilgili ne tür bilgilere ve özelliklere ulaşılmıştır?

7-Kalenin şu ana kadar restore edilen bölümleri hangileridir? Bu bölümlerde nasıl bir restorasyon çalışması yapılmıştır?

8-Kazılarda bulunan eşyalar nelerdir? Eşyalar üzerinde ne tür konservasyon çalışmaları yapılmıştır ve ne tür bilgilere ulaşılmıştır?

9-Kalenin duvarlarında ya da diğer alanlarda ne tür dinsel ya da kültürel yazılara ulaşılmıştır? Bu yazıların (yazıtların) muhafaza edilmesi için nasıl bir çalışma yapılmaktadır?